

Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru Adroddiad Blynyddol 2021 – 2022

Mehefin 2022

Cynnwys

Rhagair		3
Adran 1	Amdanom Ni	4
Adran 2	Perfformiad a Chynnydd	9
Adran 3	Gwariant	16

Rhagair

Mae'n bleser gennyf gyflwyno ein Hadroddiad Blynyddol ar gyfer Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru. Mae'r adroddiad hwn yn ymdrin â'r cyfnod Ebrill 2021 – Mawrth 2022.

Gobeithio y bydd yr adroddiad yn ddefnyddiol ac yn hwylus ichi. Ein nod yw sicrhau bod y Tribiwnlys yn gweithio er budd pawb yng Nghymru sy'n cyflwyno ceisiadau neu atgyfeiriadau sy'n dod o dan ein hawdurdodaeth, drwy ddelio â cheisiadau neu atgyfeiriadau o'r fath yn effeithlon ac yn effeithiol ac yn unol â chanllawiau arferion gorau a statudol.

Mae'r heriau sy'n codi sgil pandemig COVID-19 yn parhau i ryw raddau, er bod y Cyfarwyddyd Ymarfer a gyflwynwyd i fynd i'r afael â'r anawsterau uniongyrchol yn ystod cyfnod y cyfyngiadau bellach wedi'i adael i fynd yn ddi-rym heb ei adnewyddu. Mae pob gwrandawriad yn parhau i gael ei gynnal o bell, a hynny'n bennaf drwy gynhadledd ffôn, ond ar ôl cynllun peilot llwyddiannus byr a gynhaliwyd ar ddechrau'r flwyddyn roeddem yn falch o allu cyflwyno rhagor o wrandawiadau fideo. Bydd y gwrandawiadau hyn o bell yn parhau yn ystod y misoedd nesaf ac rwy'n falch o allu adrodd eto eleni ei bod wedi osgoi ôl-gronni achosion. Mae'r cyfraddau rhyddhau wedi aros yn agos i'r arfer, sy'n dangos nad yw cleifion wedi bod o dan anfantais oherwydd bod eu gwrandawiadau'n cael eu cynnal o bell yn ystod ac ar ôl y pandemig.

Rwy'n falch o ddweud bod y ddarpariaeth i leihau'r panel i un barnwr yn dal heb ei defnyddio gan y Tribiwnlys. Nid yw'r ddarpariaeth i gynnal gwrandawriad papur yn unig wedi'i defnyddio yma yng Nghymru ychwaith. Rydym wedi parhau i gyflwyno rhaglen lawn o wrandawiadau ym mhob categori, gyda phanel llawn drwy gydol ac ar ôl y pandemig. Ein bwriad pendant yw ailddechrau gwrandawiadau wyneb yn wyneb cyn gynted ag y bydd yn ddiogel ac yn ymarferol gwneud hynny. Bydd y broses yn cymryd nifer o fisoedd, ond mae trafodaethau wedi dechrau ar y gwaith a'r ymchwil sydd angen ei wneud i hwyluso'r broses o ailddechrau gwrandawiadau wyneb yn wyneb.

Yn olaf, hoffwn gofnodi yma fy niolch i aelodau'r weinyddiaeth a'r tribiwnlys am eu hymroddiad a'u hyblygrwydd parhaus wrth ddarparu a chynnal gwahanol fathau o wrandawiadau mor barod ac effeithlon. Cafwyd ymrwymiad mawr i sicrhau bod hyfforddiant yn cael ei ddarparu a'i dderbyn yn gyflym er mwyn gallu cynnal gwahanol fathau o wrandawiadau o bell yn effeithiol. Mae mynediad at gyfiawnder i gleifion wedi parhau'n ddi-dor o'r herwydd.

Mae croeso i chi ofyn unrhyw gwestiynau neu wneud sylwadau ar unrhyw agwedd ar waith y Tribiwnlys, neu ar gynnwys yr Adroddiad, a dylid eu cyfeirio yn y lle cyntaf at Ysgrifenyddiaeth y Tribiwnlys.

Carolyn Kirby OBE

Llywydd

Adran 1 – Amdanom ni

Yn yr adran hon:

- Sail y Tribiwnlys
- Swyddogaeth y Tribiwnlys
- Rheolau'r Tribiwnlys
- Aelodau'r Tribiwnlys
- Penodiadau
- Hyfforddiant
- Arfarnu
- Cysylltu â'r Tribiwnlys
- Defnyddio'r Tribiwnlys

Sail y Tribiwnlys

Mae Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru yn gorff barnwrol annibynnol a sefydlwyd o dan Ddeddf Iechyd Meddwl 1959 sy'n gweithredu yn unol â darpariaethau Deddf Iechyd Meddwl 1983 (fel y'i diwygiwyd). Y Tribiwnlys sy'n gyfrifol am benderfynu ar geisiadau ac atgyfeiriadau yn ymwneud â chleifion sy'n cael eu cadw yn yr ysbyty o dan Ddeddf Iechyd Meddwl 1983, cleifion sy'n destun gorchymyn triniaeth gymunedol, gorchymyn gwarcheidiaeth, a chleifion sy'n cael eu rhyddhau'n amodol o'r ysbyty.

Mae'r Tribiwnlys yn gorff barnwrol sy'n annibynnol ar y llywodraeth, a phenodir ei aelodau gan yr Arglwydd Ganghellor.

Swyddogaeth y Tribiwnlys

Mae'r Tribiwnlys yn cynnig gwarchodaeth sylweddol i gleifion y mae eu rhyddid wedi'i gyfyngu o dan y Deddf Iechyd Meddwl. Mater i'r rheini sy'n credu y dylai claf barhau i fod yn agored i gael ei gadw, neu barhau i gael triniaeth gymunedol o dan oruchwyliaeth yw profi eu hachos – nid mater i'r claf yw gwrthbrofi hynny. Felly, mae angen iddynt gyflwyno tystiolaeth ddigonol i'r Tribiwnlys i gefnogi eu hachos. Adroddiadau cymdeithasol a chlinigol yw asgwrn cefn y dystiolaeth hon a chaiff y rhain eu trafod ar lafar mewn gwrandawiadau gyda'r claf yn bresennol. Mae'r gweithdrefnau y mae'n rhaid eu dilyn wedi'u pennu'n glir yn Rheolau'r Tribiwnlys 2008.

Rheolau'r Tribiwnlys

Mae'r Tribiwnlys yn gweithredu yn unol â'r gweithdrefnau a nodwyd yn Rheolau Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl 2008, sydd i'w cael yma: www.mentalhealthlaw.co.uk/Mental_Health_Review_Tribunal_for_Wales_Rules_2008

Diben Rheolau 2008 yw sicrhau bod y Tribiwnlys yn ymdrin â phob achos a glywir ganddo yn deg, yn gyfiawn, yn effeithlon ac yn gyflym. Mae'r Rheolau yn mynnu bod y Tribiwnlys yn sicrhau, i'r graddau y bo modd, bod pawb yn gallu cymryd rhan lawn yn yr achos.

Mae ceisiadau ac atgyfeiriadau i'r Tribiwnlys yn perthyn yn fras i dri chategori:

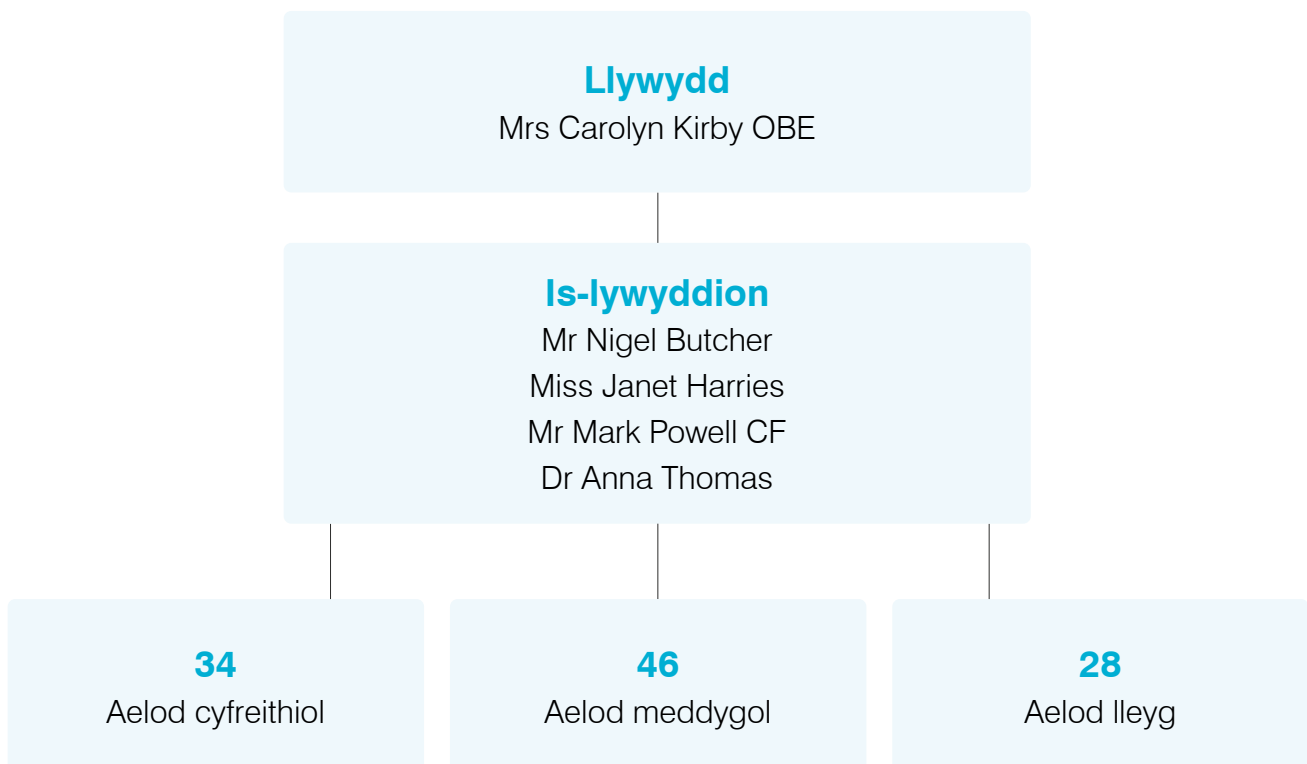
Cleifion o dan gyfyngiadau – troseddwy'r ag anhwylder meddwl sy'n cael eu cadw yn yr ysbyty er mwyn cael triniaeth, ac y mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder wedi gosod rheolaethau arbennig ar eu cyfer oherwydd lefel eu risg. Mae'n bosibl y byddant yn cael eu rhyddhau'n amodol maes o law, fel rhan o'r broses raddol o ailymuno â'r gymuned. Mae gan y Tribiwnlys awdurdodaeth i wneud penderfyniadau ynghylch rhyddhad diamod ac amodol cleifion o dan gyfyngiadau, yn ogystal ag amrywio'r amodau a osodir arnynt.

Cleifion nad ydynt o dan gyfyngiadau – cleifion nad ydynt yn droseddwy'r ac sy'n cael eu cadw yn yr ysbyty, o dan naill ai Adran 2 neu Adran 3 o'r Ddeddf Iechyd Meddwl. Maent yn dioddef o anhwylder meddwl o natur neu raddfa sy'n golygu bod angen iddynt gael eu cadw yn yr ysbyty. Caiff Adran 2 o'r Ddeddf Iechyd Meddwl ei defnyddio pan fydd angen asesiad, neu asesiad wedi'i ddilyn gan driniaeth feddygol, am gyfnod penodol o leiaf, a chaiff Adran 3 o'r Ddeddf Iechyd Meddwl ei defnyddio pan fydd angen triniaeth. Gwaith y Tribiwnlys yw penderfynu a yw'r meini prawf sy'n cyfiawnhau cadw'r claf yn yr ysbyty yn dal i gael eu bodloni ar adeg y gwrandawriad.

Cleifion cymunedol – nid yw'r cleifion hyn yn cael eu cadw yn yr ysbyty, ond mae'n bosibl eu bod wedi cael Gorchymyn Triniaeth Gymunedol neu orchymyn gwarcheidiaeth. Gwaith y Tribiwnlys yw penderfynu a yw'r meini prawf sy'n cyfiawnhau'r gorchymynion hyn yn dal i gael eu bodloni ar adeg y gwrandawriad.

Aelodau'r Tribiwnlys

Yr Arglwydd Ganghellor sy'n gyfrifol am benodi ac ailbenodi Llywydd a holl aelodau'r Tribiwnlys. Caiff penodiadau eu gwneud ar ôl hysbysebu swyddi gwag, ac ar ôl i'r Comisiwn Penodiadau Barnwrol gynnal proses gyfswyddu.

Rôl yr aelod cyfreithiol – Rôl yr aelod cyfreithiol yw llywyddu (h.y. cadeirio) mewn gwrandawliadau tribiwnlys. Mae ei gyfrifoldebau hefyd yn cynnwys gwneud yn siŵr bod achosion yn cael eu cynnal yn deg a bod gofynion cyfreithiol y Ddeddf Iechyd Meddwl yn cael eu dilyn yn briodol, a rhoi cyngor ar unrhyw gwestiynau cyfreithiol sy'n codi. Mae'r aelod cyfreithiol hefyd yn gyfrifol, ar ôl ymgynghori ag aelodau eraill y Tribiwnlys, am ddrafftio'r rhesymau dros y penderfyniad ac am lofnodi'r cofnod o'r penderfyniad. Disgwylir i'r aelodau cyfreithiol fod â 'phrofiad cyfreithiol y mae'r Arglwydd Ganghellor yn ei ystyried yn briodol'.

Rôl yr aelod meddygol – Mae gan aelod meddygol y tribiwnlys rôl ddeuol i'w chyflawni. Mae Rheolau'r Tribiwnlys yn mynnu ei fod yn gwneud archwiliad o'r claf cyn y gwrandawriad, ac yn cymryd unrhyw gamau mae'n ystyried sy'n briodol er mwyn llunio barn ynghylch cyflwr meddyliol y claf. Yn ystod y gwrandawriad bydd gan yr aelod meddygol, ynghyd â'r aelodau eraill, gyfrifoldeb barnwrol i benderfynu ar ganlyniad y gwrandawriad. Yn ddiethriad, mae aelod meddygol y tribiwnlys yn seiciatrydd ymgynghorol â blynyddoedd lawer o brofiad. Bydd yn gallu cynghori aelodau eraill y Tribiwnlys ar unrhyw faterion meddygol.

Rôl yr aelod lleyg – Nid yw'r aelod lleyg yn gyfreithiwr nac yn seiciatrydd, ond mae'n cynnig gwybodaeth a phrofiad arall sy'n berthnasol i awdurdodaeth y Tribiwnlys. Gall yr aelod lleyg gyfrannu gwybodaeth ynghylch salwch meddwl, gwasanaethau cymdeithasol neu iechyd meddwl, hawliau cleifion a materion cymunedol at y broses o ystyried achos y claf.

Yr Ysgrifenyddiaeth – Yr ysgrifenyddiaeth sy'n bennaf gyfrifol am y gwaith gweinyddol o ddydd i ddydd. Mae'n delio â'r holl waith papur rhagarweiniol ac yn prosesu ceisiadau ac atgyfeiriadau i'r Tribiwnlys. Bydd yr ysgrifenyddiaeth yn ymgynghori â'r Llywydd neu'r dirprwyon ynghylch yr holl bwyntiau cyfreithiol sy'n codi yn ystod y camau cychwynnol cyn y gwrandawriad, a bydd yn rhoi gwybod i'r partion yn ysgrifenedig am y penderfyniadau a'r cyfarwyddiadau. Mae'r ysgrifenyddiaeth yn bwynt cyswllt ar gyfer holl aelodau a defnyddwyr y Tribiwnlys. Bydd aelodau o'r ysgrifenyddiaeth yn bresennol mewn rhai gwrandawliadau er mwyn helpu i sicrhau bod achosion yn mynd rhagddynt yn effeithlon.

Penodiadau

Yn dilyn lansio'r ymarferion i ddewis aelodau cyfreithiol a lleyg yn ystod chwarter cyntaf 2020, llwyddodd y Tribiwnlys i benodi 19 o aelodau cyfreithiol newydd ac 20 aelod lleyg newydd i'r Tribiwnlys yn 2021-2022.

Cynhaliwyd ymarferion dewis ar gyfer aelodau meddygol yn ail chwarter 2021. Oherwydd y pandemig byd-eang a'r cyfyngiadau parhaus yn ystod 2021, gohiriwyd cwblhau'r ymarferion hyn a bydd y penodiadau bellach yn cael eu cwblhau yn 2022-2023.

Hyfforddiant

I sicrhau bod y Tribiwnlys yn gweithredu'n effeithlon ac yn effeithiol, mae'n bwysig bod yr holl aelodau wedi'u hyfforddi'n briodol a'u bod yn ymwybodol o'r datblygiadau diweddaraf ym maes ymarfer a chyfraith iechyd meddwl.

Mae'r Tribiwnlys wedi ymrwymo'n llwyr i'r broses hon, a chynhaliwyd ei Gynhadledd Flynyddol yn rhithwir ar gyfer ei holl aelodau ym mis Hydref 2020 er mwyn cadw at gyfyngiadau COVID-19. Llwyddodd dros 100 o aelodau i ymuno â'r gynhadledd rithiol.

Cafwyd anerchiad agoriadol gan Lywydd y Tribiwnlys, Carolyn Kirby OBE, y sesiwn gyda diweddariad cyffredinol, ac anerchodd Syr Wyn Williams, Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru, yr aelodau ynglŷn â'r newidiadau niferus yr oedd eu hangen a'r effaith y mae COVID-19 wedi'i chael ar Dribiwnlysoedd Cymru yn ystod y flwyddyn.

Yn ystod y gynhadledd, arweiniodd y Dirprwy Lywydd Mark Powell CF sesiwn ar yr arferion gorau yn ystod gwrandawiadau o bell. Y siaradwr gwadd oedd Dr Camilla Parker a roddodd gyflwyniad rhithwir ar 'Ofal Iechyd Meddwl y Glasoed' a chynnal sesiwn holi ac ateb. Daeth y gynhadledd i ben gyda sesiwn agored dan arweiniad y Dirprwy Lywydd Mr Nigel Butcher, a roddodd gyfle i'r aelodau gynnig eu barn ar 'fod yn aelod o Dribiwnlys yn ystod y pandemig' ac arwain trafodaeth ar ddatblygiad y Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl yn y dyfodol mewn byd ar ôl y pandemig.

Roedd yr adborth a gafwyd o'r Gynhadledd Rithwir yn ardderchog, gyda'r aelodau'n teimlo eu bod wedi'u cynnwys ac yn gallu ymuno naill ai drwy ofyn cwestiynau'n uniongyrchol neu mewn sgwrs rithwir.

Cafodd y gynhadledd ei recordio ar gyfer unrhyw aelodau nad oeddent yn gallu bod yn bresennol ac anfonwyd sleidiau y cyflwyniad at bob aelod.

Cafodd y gweithdai a gynhelir fel arfer yn y gwanwyn eu dal yn ôl yn y gobaith o gwblhau rhywfaint o hyfforddiant ar ddiwygiadau'r Ddeddf Iechyd Meddwl yn haf 2021, ond maent wedi'u gohirio ymhellach.

Wedi i 19 o aelodau cyfreithiol newydd ac 20 o aelodau llewg newydd gael eu penodi yn 2021, cynhaliwyd hyfforddiant sefydlu cychwynnol, yn rhithwir, ar gyfer yr aelodau newydd ym mis Tachwedd 2021. Dilynwyd hyn gan gyfnod o arsylwadau ac roedd yn ofynnol i bob aelod newydd arsylwi ar nifer penodol o wrandawiadau cyn cwblhau eu hyfforddiant sefydlu a bod ar gael i eistedd fel aelodau o baneli. Yn chwarter cyntaf 2022, cafodd cyfyngiadau COVID-19 eu llacio yng Nghymru gan ganiatáu i'r Tribiwnlys drefnu sesiwn hyfforddiant cynefino wyneb yn wyneb derfynol, i'w chynnal fis Ebrill 2022.

Arfarnu

Mae arfarniadau aelodau wedi'u gohirio am y tro tra bod gwrandawiadau'n cael eu cynnal drwy gynadleddau ffôn. Bydd arfarniadau'n parhau cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl ailddechrau gwrandawiadau wyneb yn wyneb.

Cysylltu â'r Tribiwnlys

Cyfeiriad y Tribiwnlys: Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru
Blwch Post 1143
Caerdydd
CF11 1WX

Llinell Gymorth y Tribiwnlys: 03000255328

E-bost y Tribiwnlys: mhrt@llyw.cymru

Gwefan: www.tribiwnlysadolyguiechydmeddwl.llyw.cymru/

Defnyddio'r Tribiwnlys

Mae'r Tribiwnlys yn hapus i gyfathrebu â defnyddwyr yn Gymraeg neu yn Saesneg. Os na fydd siaradwr Cymraeg ar gael ar y pryd, byddwn yn trefnu bod un yn cysylltu â'r defnyddiwr cyn gynted â phosib.

Gall cleifion ddewis cael gwrandawriad tribiwnlys yn Gymraeg neu yn Saesneg. Os nad Cymraeg na Saesneg yw eu hiaith gyntaf, gellir trefnu bod cyfieithydd ar gyfer yr iaith dan sylw yn bresennol yn y gwrandawriad. Os bydd angen i ddehonglydd iaith arwyddion fod yn bresennol yn y gwrandawriad, gallwn drefnu hynny hefyd.

Os oes gan unrhyw un a fydd yn y gwrandawriad unrhyw ofynion mynediad a allai effeithio ar drefniadau'r gwrandawriad, byddwn yn darparu ar gyfer hynny. Er mwyn gallu trefnu i gael cyfieithwyr neu ddehonglwyr, neu er mwyn darparu ar gyfer unrhyw anghenion ychwanegol, rhaid rhoi digon o rybudd i'r ysgrifenyddiaeth ymlaen llaw.

Adran 2 – Perfformiad a Chynnydd

Yn yr adran hon:

- Niferoedd ac Ystadegau
- Apeliadau
- Cwynion
- Targedau Arferion Gorau a Statudol

Niferoedd ac Ystadegau

Mae blwyddyn tribiwnlys yn dechrau ar 1 Ebrill ac yn gorffen ar 31 Mawrth.

Dyma'r ystadegau a gaiff eu casglu:

- Nifer y ceisiadau a'r atgyfeiriadau a dderbynnir.
- Nifer y ffeiliau achos sy'n deillio o'r ceisiadau a'r atgyfeiriadau hyn.
- Nifer y gwrandawiadau a gynhelir.
- Nifer y ffeiliau achos sy'n cael eu gwneud yn derfynol yn y gwrandawriad cyntaf.
- Nifer y ffeiliau achos na symudodd ymlaen i wrandawriad, a'r rhesymau.

Ceisiadau ac atgyfeiriadau a dderbyniwyd, a'u ffeiliau achos

Rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2022 derbyniodd Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru 1,840 o geisiadau neu atgyfeiriadau ar gyfer gwrandawriad Tribiwnlys.

Gall cais neu atgyfeiriad arwain at drefnu nifer o wrandawriadau, oherwydd gellir gohirio'r un cais cyn iddo gychwyn neu ar ôl iddo gychwyn am amryw o resymau, ac ar fwy nag un achlysur. Felly bydd nifer o wahanol ffeiliau achos yn cael eu creu.

Caiff ffeil achos ei chreu ar gyfer pob cais neu atgyfeiriad a dderbynnir, ac felly gall claf gael nifer o ffeiliau achos wedi'u creu ar ei gyfer yn ystod ei gyfnod cadw. Bob tro y bydd gwrandawriad yn cael ei bennu ac nad yw'n dod i gasgliad, mae ffeil achos newydd yn cael ei chreu ar gyfer yr un cais neu atgyfeiriad. Er enghraifft, mae Joe Bloggs yn gwneud cais sy'n cael ei greu i ffeil achos. Mae'r gwrandawriad cyntaf wedi'i drefnu ond mae wedi'i ohirio cyn iddo gychwyn, felly caiff y ffeil achos gyntaf honno ei chau, a chaiff ffeil achos newydd ei hagor er mwyn i'r gwrandawriad newydd allu cael ei drefnu. Mae hyn yn caniatáu i'r Tribiwnlys gofnodi ffigurau ac ystadegau achosion yn fwy manwl.

Mae'n werth nodi hefyd na fydd yr holl ffeiliau achos a grëwyd o geisiadau a dderbyniwyd wedi symud ymlaen i gam lle mae gwrandawriad wedi'i drefnu.

O'r ceisiadau a'r atgyfeiriadau a dderbyniwyd rhwng 1 Ebrill 2021 a 1 Mawrth 2022, crëwyd 2,118 o achosion.

Ni chaewyd pob un o'r ffeiliau achos hynny erbyn 31 Mawrth 2022. Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad mae **73** o achosion i'w clywed o hyd yn y flwyddyn ariannol nesaf (1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2023).

Pob ffeil achos a grëwyd a'u canlyniad

Mae'r tabl isod yn dangos pob achos a grëwyd o geisiadau/atgyfeiriadau a dderbyniwyd yn 2021-2022, a chanlyniad terfynol yr achosion hynny.

Os nad yw esboniad am statws wedi'i restru isod, gellir ei weld ar ein gwefan drwy ddilyn y ddolen a ganlyn www.tribiwnlysadolyguiechydmeddwl.llyw.cymru/sites/mentalhealthreview/files/2019-06/170420-mhrtw-16-list-of-words-cy.pdf

Canlyniad yr Achos	Nifer yr Achosion
Rhyddhau'n llwyr	5
Gohirio	110
Rhyddhau'n amodol	13
Wedi marw (bu farw'r claf cyn y gallai'r achos fynd rhagddo)	4
Rhyddhau amodol gohiriedig	1
Rhyddhau gohiriedig	7
Rhyddhau	38
Anffurfiol (y claf wedi'i ryddhau gan yr awdurdod cadw)	535
Heb ei ryddhau	768
Agored (yr achos heb ei glywed eto)	73
Gohirio	170
Cais anghymwys (ceisiadau neu atgyfeiriadau wedi'u gwneud yn anghywir i'r Tribiwnlys)	48
Trosglwyddwyd o'r ardal (y claf wedi'i drosglwyddo o Gymru cyn symud ymlaen i wrandawriad)	26
Wed'i dynnu'n ôl (y claf wedi tynnu'r cais yn ôl cyn i'r achos symud ymlaen i wrandawriad)	260
Wed'i dynnu'n ôl ar y diwrnod (y claf wedi tynnu'r cais yn ôl cyn i'r achos symud ymlaen i wrandawriad)	60
Cyfanswm	2118

Y ceisiadau a'r atgyfeiriadau a dderbyniwyd ac na symudwyd ymlaen i wrandawriad, a'r rhesymau

Mae'r tabl isod yn ddadansoddiad o geisiadau neu atgyfeiriadau a dderbyniwyd yn 2021-2022, ond lle na drefnwyd gwrandawriad ar eu cyfer o gwbl. Nodir y rhesymau isod, gydag esboniad byr.

Mae'r ffigurau hyn wedi'u cynnwys yn y ffigurau cyffredinol uchod.

Rheswm dros beidio â symud ymlaen i wrandawriad	Nifer yr Achosion
Wedi marw (y claf wedi marw)	0
Anffurfiol (y claf wedi'i ryddhau gan yr awdurdod a oedd yn ei gadw)	74
Cais anghymwys (y ceisiadau neu'r atgyfeiriadau wedi'u cyfeirio yn anghywir at y Tribiwnlys)	33
Trosglwyddwyd o'r ardal (y claf wedi'i drosglwyddo o Gymru cyn symud ymlaen i wrandawriad)	8
Wedi'i dynnu'n ôl (y claf wedi tynnu'r cais yn ôl)	22
Cyfanswm	137

Gwrandawriadau wedi'u trefnu

Yn ystod y flwyddyn ariannol hon, trefnwyd cyfanswm o 2,032 o wrandawriadau. Nid yw'r gwrandawriadau a drefnwyd yn 2021-2022 i gyd yn deillio o geisiadau ac atgyfeiriadau a dderbyniwyd yn yr un flwyddyn, ac felly fe'u cofnodir ar wahân.

Gwrandawriadau a drefnwyd a arweiniodd at ganlyniad

Mae'r tabl isod yn dangos dadansoddiad o wrandawriadau a gynhaliwyd yn 2021-2022 a arweiniodd at ganlyniad. At ddibenion yr adroddiad hwn, cymerir bod canlyniad yn golygu bod y claf naill ai (amrywiad ar) wedi'i ryddhau neu heb ei ryddhau, neu wedi tynnu ei gais yn ôl yn ystod y gwrandawriad.

Mis	O dan gyfyngiadau	Cymunedol	Ddim o dan gyfyngiadau	Cyfanswm (Mis)
Ebrill	5	5	52	62
Mai	11	5	68	84
Mehefin	11	3	91	105
Gorffennaf	7	6	55	68
Awst	10	8	58	76
Medi	12	4	69	85
Hydref	4	8	64	76
Tachwedd	12	7	59	78

Mis	O dan gyfyngiadau	Cymunedol	Ddim o dan gyfyngiadau	Cyfanswm (Mis)
Rhagfyr	7	9	63	79
Ionawr	5	6	67	78
Chwefror	12	3	51	66
Mawrth	12	10	75	97
Cyfanswm (Blwyddyn)	108	74	772	954

O'r gwrandawiadau uchod, arweiniodd 75 at ryddhau'r claf.

Arweiniodd 815 o wrandawiadau at beidio â rhyddhau'r claf.

Tynnwyd 64 o geisiadau yn ôl ar y diwrnod ar gais y claf.

O'r gwrandawiadau ar gyfer cleifion heb fod o dan gyfyngiadau a gynhaliwyd, roedd 302 yn geisiadau adran 2/atgyfeiriadau gan weinidogion Cymru.

Nifer y ceisiadau a'r atgyfeiriadau a gwblhawyd yn y gwrandawriad cyntaf

Llwyddwyd i sicrhau canlyniad yn y gwrandawriad cyntaf mewn cyfanswm o 770 o achosion.

Gwrandawiadau a drefnwyd ond na chynhaliwyd, a'r rhesymau

Mae'r tabl isod yn ddadansoddiad o wrandawiadau y trefnwyd eu clywed, ond am y rhesymau amrywiol isod, nad aethant ymlaen i'r gwrandawriad ei hun.

Byddai gwrandawriad wedi cael ei ail-drefnu yn ddiweddarach ar gyfer pob un o'r achosion isod a ohiriwyd cyn iddynt gychwyn.

Rheswm dros beidio â mynd ymlaen i wrandawriad	Nifer yr Achosion
Anffurfiol (y claf wedi'i ryddhau gan yr awdurdod a oedd yn ei gadw cyn i'r symud ymlaen i wrandawriad)	465
Wedi'i dynnu'n ôl (y claf wedi tynnu'r cais yn ôl cyn i'r achos symud ymlaen i wrandawriad)	256
Wedi marw (y claf wedi marw cyn i'r achos symud ymlaen i wrandawriad)	3
Gohirio (y ceisiadau neu'r atgyfeiriadau wedi'u gohirio cyn symud ymlaen i wrandawriad)	188
Cais anghymwys (y ceisiadau neu'r atgyfeiriadau wedi'u gwneud yn anghywir i'r Tribiwnlys)	16
Trosglwyddwyd o'r ardal (y claf wedi'i drosglwyddo o Gymru cyn symud ymlaen i wrandawriad)	21
Cyfanswm	847

Yn ychwanegol at y tablau uchod, cafodd 129 o achosion eu gohirio ar ôl cychwyn (gwrandawiadau i'w cynnal rywbyrd eto), cyn dod i benderfyniad terfynol. Arweiniodd 2 wrandawiad at ryddhad amodol wedi'i ohirio, gyda rhyddhad amodol yn cael ei roi yn ddiweddarach.

Apeliadau

Nid oes darpariaeth statudol i'r Tribiwnlys adolygu penderfyniad – dim ond penderfynu a ddylid caniatáu apelio i'r Uwch Dribiwnlys. Gall partïon ofyn am ganiatâd gan y Llywydd i gyflwyno apêl i'r Uwch Dribiwnlys yn erbyn penderfyniad gan y tribiwnlys ar sail gwall cyfreithiol. Os bydd y Llywydd yn gwrthod rhoi caniatâd i apelio, gellir cyflwyno cais i'r Uwch Dribiwnlys yn uniongyrchol am ganiatâd i apelio.

Yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn, cyflwynwyd chwe chais i'r Cadeirydd i gael caniatâd i gyflwyno apêl i'r Uwch Dribiwnlys, a chafodd tri eu caniatáu. Tynnwyd un apêl yn ôl wedyn.

Cwynion

Cafodd y Tribiwnlys dair cwyn ffurfiol yn ystod y flwyddyn. Deliodd y Llywydd â phob un o'r tair cwyn yn unol â pholisi cwynion y Tribiwnlys ac ni chawsant eu cadarnhau.

Targedau Arferion Gorau a Thargedau Statudol

Mae gan y Tribiwnlys bedwar terfyn amser statudol mae'n rhaid iddo eu bodloni.

Rhestru achosion adran 2 o fewn 7 diwrnod o'u derbyn

Rhaid i bob cais neu atgyfeiriad adran 2 a dderbynnir gael eu rhestru o fewn saith niwrnod i'r dyddiad derbyn. Os caiff y gwrandawiad ei ohirio wedyn cyn ei gychwyn neu ar ôl ei gychwyn, caiff y dyddiad rhestru statudol ei ddileu; fodd bynnag, rhaid i'r achos gael ei glywed cyn i'r adran ddod i ben. Os yw'r dyddiad cau yn disgyn ar Wyl y Banc, ystyrir mai'r diwrnod gwaith nesaf yw'r dyddiad cau.

Mewn amgylchiadau eithriadol, gall unrhyw Barti i wrandawiad y Tribiwnlys ofyn am estyniad i ddyddiad rhestru gwrandawiad adran 2. Rhaid iddynt gyflwyno rhesymau digonol dros eu cais, a fydd wedyn yn cael eu hystyried gan y Llywydd neu un o'i Dirprwyon. Os cytunir ar y rhesymau, bydd y gwrandawiad wedyn yn cael ei restru ar yr 8fed diwrnod ar ôl derbyn y cais/atgyfeiriad.

Derbyniwyd 579 o geisiadau/atgyfeiriadau adran 2 a chawsant eu rhestru ar gyfer y gwrandawiad cyntaf.

Rhestrwyd 511 o wrandawiadau o fewn yr amserlen statudol.

Rhestrwyd 13 o'r gwrandawiadau ar yr 8fed diwrnod oherwydd Gŵyl y Banc.

Rhestrwyd 55 o'r gwrandawiadau ar neu ar ôl yr 8fed diwrnod gyda chaniatâd y Llywydd neu ei Dirprwyon.

Rhestru atgyfeiriadau adalw cleifion o dan gyfyngiadau o fewn 5-8 wythnos

Rhaid i holl Atgyfeiriadau Adalw y Weinyddiaeth Gyfiawnder a dderbynnir gael eu rhestru o fewn pump i wyth wythnos i'r dyddiad derbyn. Os caiff y gwrandawriad ei ohirio wedyn cyn neu ar ôl iddo ddechrau, caiff y dyddiad rhestru statudol ei ddileu. Os yw'r dyddiad cau ar gyfer rhestru yn disgyn ar Wyl y Banc, ystyrir mai'r diwrnod gwaith nesaf yw'r diwrnod olaf posibl.

Mewn amgylchiadau eithriadol, gall unrhyw Barti i wrandawriad y Tribiwnlys ofyn am estyniad i ddyddiad rhestru Atgyfeiriad Adalw. Rhaid iddynt gyflwyno rhesymau digonol dros eu cais, a fydd wedyn yn cael eu hystyried gan y Llywydd neu un o'i Dirprwyon. Os cytunir ar y rhesymau, bydd y gwrandawriad wedyn yn cael ei restru ar y dyddiad nesaf sydd ar gael.

Dim ond aelod o Banel Cleifion o dan Gyfyngiadau gaiff gadeirio gwrandawriad ar gyfer Atgyfeiriad Adalw. Mewn rhai achosion, efallai na fydd aelod o'r Panel ar gael i gadeirio'r gwrandawriad o fewn yr amserlen statudol. Gwneir pob ymdrech i gael aelod o'r Panel, ond os nad yw hyn yn bosibl, yna gellir rhestru'r gwrandawriad hefyd ar ôl y dyddiad cau.

Derbyniwyd 16 o Atgyfeiriadau Adalw y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac aethant ymlaen i gael eu rhestru ar gyfer y gwrandawriad cyntaf.

Rhestrwyd 14 o wrandawriadau o fewn yr amserlen statudol.

Rhestrwyd 2 wrandawriad ar ôl yr amserlen statudol gyda chaniatâd y Llywydd neu ei Dirprwyon.

Rhoi penderfyniadau adran 2 o fewn 3 diwrnod gwaith

Cafodd 80% o benderfyniadau adran 2 eu rhoi o fewn 3 diwrnod gwaith.

O'r 20% o benderfyniadau a roddwyd y tu allan i'r amserlen, roedd 13% ohonynt wedi dod i law ar ôl y dyddiad cau. Daeth y 3% arall i law mewn pryd, ond cawsant eu rhoi o leiaf un diwrnod ar ôl y dyddiad cau.

Rhoi penderfyniadau pob adran arall o fewn 7 diwrnod calendr

Cafodd 98% o'r holl benderfyniadau'r adrannau eraill eu rhoi o fewn 7 diwrnod calendr.

O'r 2% o benderfyniadau a roddwyd y tu allan i'r amserlen, daeth 1.7% ohonynt i law ar ôl y dyddiad cau. Daeth y 0.3% arall i law mewn pryd, ond cawsant eu rhoi o leiaf un diwrnod ar ôl y dyddiad cau.

Targedau Arferion Gorau

Mae gan y Tribiwnlys dri tharged Arfer Gorau i'w cyrraedd.

Cydnabod pob achos o fewn 3 diwrnod i'w dderbyn

Cafodd 96% o'r holl geisiadau ac atgyfeiriadau a ddaeth i law eu cydnabod o fewn y targed arfer gorau.

Rhestru achosion cleifion nad ydynt o dan gyfyngiadau o fewn 8 wythnos

Rhestrwyd 87% o holl achosion cleifion nad ydynt o dan gyfyngiadau o fewn y targed arfer gorau.

Cyfyngodd y pademig ar faint o wrandawiadau y gellid eu trefnu mewn diwrnod ac felly bu'n rhaid trefnu rhai gwrandawiadau yn hwyrach na'r canllaw arfer gorau.

Mae'n bosibl bod rhai achosion wedi'u rhestru 1 neu 2 ddiwrnod yn hwyrach na'r dyddiad cau am resymau amrywiol, gan gynnwys:

- Nid oedd aelod o'r tîm gofal yr oedd yn ofynnol iddo/iddi fynychu'r gwrandawiad ar gael o fewn yr amserlenni a ddarparwyd
- Nid oedd cynrychiolydd cyfreithiol y claf ar gael o fewn yr amserlenni a ddarparwyd
- Nid oedd aelodau'r panel ar gael i glywed yr achos mewn gwrandawiad.

Rhestru achosion cleifion sydd o dan gyfyngiadau o fewn 14 wythnos

92% of all restricted cases were listed within the best practice target. (PLEASE TRANSLATE)

Cyfyngodd y pandemig ar faint o wrandawiadau y gellid eu trefnu mewn diwrnod ac felly bu'n rhaid trefnu rhai gwrandawiadau yn hwyrach na'r targed arfer gorau.

Mae'n bosibl bod rhai achosion hefyd wedi'u rhestru 1 neu 2 ddiwrnod yn hwyrach na'r dyddiad cau am resymau eraill, gan gynnwys:

- Prinder barnwyr ar y panel cleifion o dan gyfyngiadau.
- Nid oedd aelod o'r tîm gofal yr oedd yn ofynnol iddo/iddi fynychu'r gwrandawiad ar gael o fewn yr amserlenni a ddarparwyd.
- Nid oedd cynrychiolydd cyfreithiol y claf ar gael o fewn yr amserlenni a ddarparwyd.
- Nid oedd aelodau'r panel ar gael i glywed yr achos mewn gwrandawiad.

Adran 3 – Gwariant

Yn yr adran hon:

- Gwariant ar gyfer 2021-2022

Gwariant ar gyfer 2021-2022

Cynnwys	Swm
Cost achosion tribiwnlys	£2,217,575
Costau rhedeg eraill	£12,270
Cyfanswm*	£2,229,845

Mae gwrandawiadau'r Tribiwnlys yn cael eu cynnal naill ai yn yr ysbyty lle mae'r claf yn cael ei gadw, neu, ar gyfer cleifion cymunedol, mewn lleoliad sy'n agos at eu cartref. O ganlyniad i gyfyngiadau COVID-19, cynhaliwyd pob gwrandawriad a gynhaliwyd yn 2021-2022 yn rhithwir drwy gynhadledd ffôn a chynhadledd fideo.